

Szemlélet kellene váltani!

A Népszabadság 1994. május 10-i számában a kormánykoalíció választási kudarcainak okain medítál Talán című írásában Tamás Ervin. Rendszerezés nélkül árad soraiból az ellenzéki politikai erőket ért sérelmek, a kormányzat részéről — úgy mond — őket sújtó „méltánytalanságok”, amelyek szerinte bumerángxént verték fejbe és terítették le a hatalmat. Azt sugallja, hogy ha „mindezt” nem teszi, talán talpon maradhatott volna!

Szám szerint negyven sérelmet sorol fel, amelyek mindegyike — így vagy úgy — a saját fejükre hulló vád, vagy kiprovokált sérelem. E kritikai szemlének azt a tragikomikuma, hogy sok esetben a kormányzati erőknél most éppen azért kell összeomlaniuk, mert nem tették azt, amiért Tamás Ervin — lényegében — vádolja őket.

Csak tallózom e bölcs és magvas megállapítások között.

„Nem kellett volna a Dal-last delutánra tenni.” (De a legitim miniszterelnök bemu-

latkozó beszédét egy futball-meccs miatt abba lehetett hagyni!)

„Nem kellett volna ajtatos arccal, keresztényi alázattal gyűlölködni.” (A „Tégy a gyűlölet ellen” nevű mozgalom híveinek persze lehetett taxisblokádot szervezni, tömegmegmozdulásokat, demonstrációkat kezdeményezni például a Horthy-temetés ellen, vagy a Rádióból elbocsájtott felesleges és mozgalmi emberek miatt. Lehetett rádiós sztrájkot és színészbojkottot meghirdetni, Csúcs László szobáját osztályharcos öntudattal összerondítani, őt és családját életveszélyesen megfenyegetni, '56-os sirokat feldúlni, 1848-as és világháborús emlékműveket meggyalázni, Krisztus-szobrokat megcsontítani, nemzeti zászlók tucatjait letépni...)

„Nem kellett volna Hornt közönséges bűnözőnek titulálni, Kuncze bajszára Dávid-csillagot pingálni.” (Horn Gyulát nem azzal vádolták, hogy a Moszkvába szánt dollárok felét a kertjében ásta el, hanem azzal, hogy a forradalom vérbefojtása után önként állt a fegyveres rendteremtők közé. Azért ítéljük el tehát, mert a

nyakunkra szabadított szovjet testvérek támogatójaként a saját honfitársai ellen fordult! Ez bizony hazaárulás, amely valóban bűncselekmény! 1948-tól a kommunisták ilyen címen — persze egészen másért — még akasztottak is. És itt van szegény Kuncze Gábor. Vajon a magyar címer mellé szabad volt maszturbáló ördögöket állítani? Vagy a pápát helyes volt rosszul takaró alsónadrágban ábrázolni?)

„Nem kellett volna a Kádár-korszakot Rákosi-korszakká gyúrni.” (Nem végeztetett ki talán Kádár János még több embert is, mint nagy elődje? Nem ugyanolyan kistenként állt ő is a pártállam élén?)

„Nem kellett volna Csúcs és Nahlik úrbán bízni... híveket bebetonozni.” (Nem volt elegendő bebetonozva hosszú ideig Hankiss és Gombár? Vagy a moszkovita hatalom által elkövetett bűncselekményeket elévültté nyilvánító, az országgyűlésből gúnyt űző Alkotmánybíróság?)

„Nem kellett volna karrieristákat kebelre ölelni.” (A 800 ezer párttag legalább 70 százalékéa kardiorista volt, akik csakis boldogulásuk érdekében nyüzsögtek a párt-

ban. Igaz, időben átnyergeltek mindig, most is újra átnyergelnek.)

„Nem kellett volna... indulatokra építeni.” (Indulatokra valóban nem! A néptől kapott felhatalmazást azonban érvényesíteni kellett volna, a kátharmados törvények és az Alkotmánybíróság akadályoztatása nélkül, valóban semleges köztársasági elnökkel!)

„Nem kellett volna az ellenfeleket ellenségként kezelni.” (Ha valóban ellenségként kezeltük volna őket, máig régen nem lennénk a hatalom sáncain belül! És most nem lehetnének esélyesek a kormányásra! Minden kudarcért az átalakításon fáradozó kormányt hibáztatták, bár a kezeit éppen ők kötötték gúzsba. Nem volt olyan kormányzati szándék, amelyet ne aktartak volna ellehetetleníteni!)

„Nem kellett volna liberálszisztemet...” (Pont most tiltakozik ez ellen, amikor a liberális SZDSZ-szel fennálló eszmei közösséget politikai frigglyel kívánják megpecsételni?!)

„Nem kellett volna uszítani.” (De Rockenbauerok, Gadók, Sorosok, Tom Lantosok, **Eörsik**, Hajduk és más

liberálisok külföldön is uszítottak, mocskolódtak? Lehazugozhatták a kormányt, ronthaták az ország hitelét, lefaszították és antiszemizálták e „fütyülős barackos”, „bűnös” népet — *büntetlenül!* —, miközben a sajtószabadság, a demokrácia megsértésével és *jobboldali veszéllyel riogatták a világot!?)*

„Nem kellett volna másoknak emigrálást ajánlani...” (Nyilvánvaló, hogy aki rosszul érzi magát, ajánlás nélkül is elhagyhatja az országot. Ezt tette 1956 őszén 200 ezer magyar! Egy magyar nyelvű izraeli újság egyébként azt ajánlotta, hogy ha itt olyanok a viszonyok, az izraeli követségen ki kell tölteni 1-2 nyomtatványt, és repülőre kell ülni. Ennek ellenére nem e „bőgatyás”, „lábszagú”, „mucsa”, „fasiszta” és „antiszemita” országból menekült el 200 ezer zsidó, hanem a minden tekintetben élenjáró Szovjetunióból!)

„Nem kellett volna mohónak lenni” — írja Tamás. (Mintha nem az egykori kommunista elit, a vezető pártfunkcionáriusok, a főmufnik, a vezérigazgatók „nyeltek volna le” [kapcsola-

taik és tőkük felhasználásával, kihasználva a „joghézagokat”] milliárdokat — bagóért — a közvagyonból. Egyszer már a torkukban volt az ország. Csaknem belefutottak. Ki tudják-e vonni magukat még egyszer időben a felelősség alól?)

Ezek a megkésett, bölcs kritikai észrevételek Tamás Ervin fejében születtek. Nem az a baj, hogy az MSZMP látványos összeroppanása előtt is a párt napilapjának, a Népszabadságnak volt lelkes újságírója, hanem az, hogy gondolkodásmódja, értelmi-érzelmi töltése a rendszerváltás utáni nyegedik év végére egy jótányit sem változott! Meglepő, hogy az MSZMP most felszóló „rendszerváltatása” előtt egy originális kommunista kíván intelmeivel, neveléses kritikai megjegyzéseivel bizalmat ébreszteni elvbarátaik és nézeteik iránt.

Hadd fejezzem be Tamás elvtárs utolsó intelmével: „Talán ideje volna stílust váltani!” Ebben igaza is van, ha nem is úgy, mint ő gondolja. Ez a stílusváltás azonban kevés! Szemléletet kellene váltani már!

Taal Márton
Budapest